

2015. szeptember 10., csütörtök

P8_TA(2015)0317

Migráció és menekültek Európában

Az Európai Parlament 2015. szeptember 10-i állásfoglalása az Európába irányuló migrációról és menekülthullámról (2015/2833(RSP))

(2017/C 316/23)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára,
- tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről szóló egyezményre,
- tekintettel az Emberi Jogok 1948. évi Egyetemes Nyilatkozatára,
- tekintettel a menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. évi egyezményre és annak kiegészítő jegyzőkönyvére,
- tekintettel a szíriai konfliktus keltette menekülthullám problémájának leküzdésére irányuló uniós és tagállami intézkedésekről szóló 2013. október 9-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel 2013. október 23-i állásfoglalására a Földközi-tenger térségét érintő migrációs hullámokról, különös tekintettel a Lampedusa közelében történt tragikus eseményekre ⁽²⁾,
- tekintettel a földközi-tengeri térségben kialakult helyzetről és a migrációval kapcsolatos átfogó uniós megközelítés szükségességéről szóló, 2014. december 17-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel a Földközi-tengeren bekövetkezett legutóbbi tragédiákról és az Európai Unió migrációs és menekültügyi politikáiról szóló, 2015. április 29-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel a Bizottság 2015. május 13-i európai migrációs stratégiájára (COM(2015)0240),
- tekintettel a 2015. április 20-i közös Kül- és Belügyi Tanács migrációval kapcsolatos tízpontos cselekvési tervére,
- tekintettel az Európai Unió Tanácsának a földközi-tengeri térségbeli menekültválságról szóló, 2015. április 23-i rendkívüli csúcstalálkozójára,
- tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének (PACE) „A Földközi-tengeren történt halálesetek” című 2012. áprilisi jelentésére,
- tekintettel a Tanács 2015. július 20-i következtetéseire,
- tekintettel az EU-Afrika szarva migrációs útvonal kezdeményezésre (más néven: a „kartúmi folyamatra”), amelyet az Afrikai Unió és az EU tagállamai és intézményei 2014. november 28-án fogadtak el,
- tekintettel az ENSZ migránsok emberi jogaival foglalkozó különleges előadójának jelentéseire, különösen „Banking on mobility over a generation: follow-up to the regional study on the management of the external borders of the European Union and its impact on the human rights of migrants” (A mobilitásra építve egy nemzedéken át: az Európai Unió külső határainak igazgatásáról és annak a migránsok emberi jogaira gyakorolt hatásáról szóló regionális tanulmány nyomon követése) című, 2015. májusában közzétett jelentésére,
- tekintettel az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatalnak (EASO) az Európai Unió menekültügyi helyzetéről szóló 2014. évi éves jelentésére,

⁽¹⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0414.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0448.

⁽³⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2014)0105.

⁽⁴⁾ Elfogadott szövegek, P8_TA(2015)0176.

2015. szeptember 10., csütörtök

- tekintettel a Parlamentben 2015. szeptember 9-én a migrációról és az Európában tartózkodó menekültekről tartott vitára,
- tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) és (4) bekezdésére,
- A. mivel az állandó konfliktusok, a regionális instabilitás és az emberi jogi jogsértések következtében korábban soha nem látott mennyiségben érkeznek védelmet kereső emberek az EU-ba; mivel tavaly óta 75 %-kal nőtt a gyermekekre vonatkozó menedékkérelmek száma; mivel a nyári időszakban ismét bebizonyosodott, hogy a migráció nem átmeneti jelenség és a jelek szerint a menekültek száma továbbra is nőni fog, újra csak rávilágítva arra, hogy mindent meg kell tenni az országukból menekülő, veszélyben lévő emberek életének megmentése érdekében, valamint arra, hogy a tagállamoknak be kell tartaniuk nemzetközi kötelezettségeiket, többek között a tengeri mentés kötelezettségét;
- B. mivel az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságának (UNHCR) adatai szerint 2 800 nő, férfi és gyermek veszítette életét vagy tűnt el 2015-ben, miközben biztonságot keresve Európába próbált eljutni; mivel a menekültek és migránsok Európán keresztül szárazföldön vezető útjuk során is életüket veszítik;
- C. mivel a csempészek és az embercsempészek kihasználják a szabálytalan migrációt, és saját anyagi haszonszerzésük fejében veszélybe sodorják a bevándorlók életét, ezek haláláért felelősek, és súlyos kihívás elé állítják az Uniót és a tagállamokat; mivel az embercsempészek bűnözői tevékenységeik révén mintegy évi 20 milliárd euró haszonra tesznek szert; mivel az Europol szerint a rendezetlen jogállású migránsok földközi-tengeri átkelésének szervezésében aktívan részt vevő szervezett bűnözői csoportok eddig is részt vettek ember-, kábítószer- és fegyvercsempészetben, valamint terrorista tevékenységekben;
- D. mivel a Frontex adatai szerint 2015-ben a menedékkérők származási országai elsősorban Szíria, Afganisztán, Eritrea és Irak; mivel az Eurostat szerint az ezen országokból elmenekülő legtöbb ember megkapja a védelmet;
- E. mivel a regionális instabilitás és konfliktus, valamint az ISIS/Dáís felemelkedése a szomszédos konfliktusterületeken mind jelentősen kihatnak a migránsok tömeges beáramlására és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek mozgására, így az EU-ba eljutni igyekvő magánszemélyek számára;
- F. mivel az Európai Tanács legutóbbi, 2015. június 25–26-án és a Bel- és Igazságügyi Tanács ezt követő, 2015. július 20-án tartott ülésén nem sikerült megállapodásra jutni az emberek áttelepítését és letelepítését célzó, kötelező újraelosztási mechanizmusról, e helyett egy önkéntes mechanizmusban állapodtak meg; mivel a tagállamok nem jutottak megállapodásra a 40 000 menekült Görögországból és Olaszországból történő áttelepítése tekintetében, és ehelyett csak 32 256 férőhelyet ajánlottak fel;
- G. mivel Donald Tusk, az Európai Tanács elnöke 2015. szeptember 3-án legalább 100 000 menekült elosztására szólított fel;
- H. mivel a jelenlegi eseti döntéshozatal helyett a menekültügyre és a migrációra vonatkozó hosszabb távú megközelítés kidolgozása szükséges;
- I. mivel sok polgár eddig soha nem látott mértékű szolidaritást tanúsít a menekültek iránt, melegen üdvözlik őket, és elismerésre méltó támogatást nyújtanak számukra; mivel az európai polgárok ezzel megmutatják, hogy a szükségset szenvedők védelme és az együttérzés továbbra is valódi európai értékek;
- J. mivel a jelenlegi helyzet erős fényt vet a kormányok menedékkérőkkel szembeni szolidaritásának sajnálatos hiányára, valamint a nem megfelelően koordinált és következetes fellépés elmulasztására; mivel ez a helyzet káoszhoz és az emberi jogok megsértéséhez vezet; mivel a különböző tagállamok eltérő álláspontjai továbbra is azt tükrözik, hogy az EU migrációs politikája 28 részre töredezett szét; mivel a tagállamokban egységesen alkalmazandó menekültügyi eljárások és szabályok hiánya miatt az egyes tagállamokban más-más védelmi szintek alakultak ki, sőt, bizonyos esetekben egyáltalán nem állnak a menedékkérők rendelkezésére megfelelő biztosítékok;

2015. szeptember 10., csütörtök

- K. mivel egyes tagállamok és vezetőik proaktív megközelítést alkalmaznak, és tanúbizonyságot tesznek arról, hogy felkészültek és hajlandók a menekültek fogadására, valamint a menekültek valamennyi tagállam közötti elosztását célzó állandó és kötelező erejű mechanizmus létrehozására; mivel a többi tagállamnak követnie kellene ezt a jó példát;
- L. mivel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságának a migráció holisztikus megközelítéséről szóló stratégiái jelentése egészében fogja vizsgálni az EU menekültügyi és migrációs politikáját;
- M. mivel a menekültek helyzetére vonatkozó 1951-es egyezmény (Genfi Egyezmény) értelmében az emberek származási országuktól függetlenül menedékkért folyamodhatnak, amennyiben ezt faji, vallási okok, nemzeti hovatartozásuk, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozásuk, avagy politikai meggyőződésük miatti üldözéstől való megalapozott félelmük indokolja;
1. mélyszégyen szomorúságának és sajnálatának ad hangot az Európai Unióban menedéket kereső emberek életét követelő tragédiák miatt; sürgeti az Európai Uniót és a tagállamokat, hogy tegyenek meg minden tőlük telhetőt a további tengeri vagy szárazföldi halálesetek megakadályozása érdekében;
 2. szolidaritását fejezi ki a számos migráns és menekülttel, akik konfliktusoknak, az emberi jogok súlyos és sorozatos megsértésének, durva kormányzási hibáknak és kíméletlen elnyomásnak az áldozatai;
 3. üdvözli a civil társadalmi csoportok és magánszemélyek erőfeszítéseit, akik Európa-szerte nagy számban mozdulnak meg annak érdekében, hogy fogadják a menekülteket és a migránsokat, és segítséget nyújtsanak nekik; ösztönzi az európai polgárokat, hogy továbbra is támogassák a menekültválságra adott humanitárius válasz lépéseket és folytassák szerepvállalásukat; úgy véli, hogy az ilyen fellépések az európai értékekhez való valódi ragaszkodást tükrözik, és reménykeltőek Európa jövője szempontjából;
 4. ismételten alátámasztja a Földközi-tengeren bekövetkezett legutóbbi tragédiákról és az Európai Unió migrációs és menekültügyi politikáiról szóló, 2015. április 29-i állásfoglalását; emlékeztet arra, hogy az EU-nak a jelenlegi menekültügyi helyzetre adott azonnali választ az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 80. cikkének megfelelően a szolidaritásra és a felelősség igazságos elosztására kell alapoznia, és olyan holisztikus megközelítésre, amely figyelembe veszi a biztonságos és jogszerű migrációt, valamint az alapvető jogok és értékek maradéktalan tiszteletben tartását;
 5. megerősíti, hogy elkötelezett a schengeni térségen belüli nyitott határok iránt a külső határok hatékony ellenőrzésének biztosítása mellett; hangsúlyozza, hogy az európai integráció egyik legnagyobb vívmánya a személyek schengeni térségen belüli szabad mozgása;
 6. üdvözli az áttelepítésre és letelepítésre irányuló bizottsági kezdeményezéseket, többek között a nemzetközi védelemre szoruló, megnövekedett számú menedékkérő sürgősségi áttelepítésére irányuló új kezdeményezést, amely Görögországra, Olaszországra és Magyarországra vonatkozik; támogatja a Bizottság bejelentését az EUMSZ 78. cikkének (2) bekezdésén alapuló állandó áttelepítési mechanizmusra vonatkozóan, amelyet – figyelembe véve a tagállamban jelen lévő menekültek számát – vészhelyzetben lehetne működésbe léptetni; készen áll arra, hogy gyorsított eljárás keretében foglalkozzon az új sürgősségi áttelepítési rendszerrel, és kinyilvánítja azon szándékát, hogy a Bizottság által párhuzamosan javasolt valamennyi egyéb intézkedést elősegíti annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok ne késleltethessék az állandó áttelepítési programot; emlékezteti a Tanácsot, hogy a Parlament határozottan támogatja egy kötelező erejű áttelepítési mechanizmus létrehozását, amely amennyire lehetséges, figyelembe veszi a menekültek preferenciáit;
 7. üdvözli, hogy a Bizottság operatív támogatást nyújt majd az olyan „frontvonalbeli” tagállamoknak, mint Görögország, Olaszország és Magyarország uniós fogadóállomások („hotspot”) létrehozása révén, felhasználva az uniós ügynökségek – például a Frontex, az EASO és az Európai Rendőrségi Hivatal (Europol) – szakértőinek tudását annak érdekében, hogy segítséget nyújtsanak a tagállamoknak az érkező személyek nyilvántartásba vételében; emlékezteti a tagállamokat, hogy a regisztrációs központok sikere attól függ, hogy hajlandók-e áttelepíteni a menekülteket az uniós fogadóállomásokról saját területükre; úgy véli, hogy ezzel a megközelítéssel egyértelműen biztosítható a speciális igényekkel rendelkező emberek azonosítása és a megfelelő szolgálatokhoz történő irányításuk;

2015. szeptember 10., csütörtök

8. tudomásul veszi a Bizottság javaslatát arra vonatkozóan, hogy a biztonságos származási országok közös uniós jegyzékének létrehozása révén megerősítsék a menekültügyi eljárásokról szóló irányelv „biztonságos származási országra” vonatkozó rendelkezését; véleménye szerint e megközelítés korlátozná ezen országok állampolgárainak eljárási jogait; emlékeztet arra, hogy a menedékkérelmek elfogadási aránya többek között egyes származási országokkal összefüggésben is tagállamonként igen eltérő; olyan intézkedések meghozatalát kéri, amelyek biztosítják, hogy e megközelítés különösen azok esetében, akik kiszolgáltatott csoportokba tartoznak, ne ássa alá a visszaküldés tilalmának elvét és az egyéni menedékjogot;

9. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy módosítsa a hatályos Dublini Rendeletet olyan módon, hogy az magába foglaljon egy a menedékkérőket a 28 tagállam között elosztó, állandó, kötelező rendszert, amely az elosztáshoz méltányos, kötelező kulcsot alkalmaz, és egyúttal figyelembe veszi az integrációval kapcsolatos kilátásokat, valamint maguknak a menedékkérőknek az igényeit és egyedi körülményeit;

10. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy teremtsenek jelentős költségvetési mozgásteret és tartalékot a 2016. évi költségvetésben és a többéves pénzügyi keret rendelkezéseiben, ami lehetővé teszi, hogy nagyobb mértékű gyors és jelentős segítséget lehessen nyújtani az EASO-nak és a tagállamoknak a menekültek fogadása és integrációja terén tett intézkedéseik során, ideértve az áttelepítési és letelepítési keretrendszert is;

11. felszólít arra, hogy a közös európai menekültügyi rendszert minden abban részt vevő tagállam gyorsan és maradéktalanul ültesse át és ténylegesen hajtsa végre; sürgeti a Bizottságot, hogy gondoskodjon arról, hogy a tagállamok megfelelően alkalmazzák az uniós jogszabályokat annak érdekében, hogy közös hatékony, következetes és humánus normákat alkalmazzanak az Unió egész területén, a gyermekek legjobb érdekének figyelembevételével;

12. úgy véli, hogy a visszatérési irányelvet azon eljárásokat és előírásokat tiszteletben tartva kell végrehajtani, amelyek lehetővé teszik, hogy Európa humánusan és méltóságteljesen kezelje a hazatelepülőket a visszaküldés tilalmának elvével összhangban; emlékeztet arra, hogy a visszatoloncolással szemben az önkéntes hazatérést kell előnyben részesíteni;

13. emlékeztet arra, hogy korlátozottak a védelemre szorulóknak lehetőségei az Európai Unióba való jogszerű belépésre, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy többek között a kerítésépítések és a külső határok lezárása következtében nem marad más lehetőségük, mint hogy bűnöző embercsempészek segítségét vegyék igénybe, és veszélyes útvonalakon utazzanak annak érdekében, hogy Európában menedéket találjanak; úgy véli ezért, kiemelten fontos, hogy az EU és a tagállamok biztonságos és jogszerű lehetőségeket, például humanitárius folyosókat és humanitárius vízumot biztosítsanak a menekülteknek; hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak a kötelező érvényű letelepítési programon túl más eszközöket is biztosítaniuk kell, például a családgyejesítés erősítését, magánszponzori rendszereket és rugalmas vízum-megállapodásokat, többek között tanulmányi és munkavállalási célokra is; úgy véli, hogy szükséges a Vízumkódex módosítása oly módon, hogy konkrétan közös rendelkezéseket tartalmazzon a humanitárius vízumokra vonatkozóan; kéri a tagállamokat, hogy nagykövetségeiken és konzulátusaikon tegyék lehetővé a menedék iránti kérelmek benyújtását;

14. emlékeztet arra, hogy a tagállamoknak szigorú büntetőjogi szankciókat kellene bevezetniük a – mind az EU-ba irányuló, mind az Unió területén áthaladó – emberkereskedelem és embercsempészet ellen; felszólítja a tagállamokat az embercsempészek bűnözői hálózatai elleni küzdelemre, ugyanakkor arra, hogy mindeközben a migránsokat humanitárius alapon segítők, például az őket szállítókat ne büntessék, valamint hogy kérjék a Bizottságtól a 2001/51/EK tanácsi rendelet felülvizsgálatának megfontolását; tudomásul veszi az embercsempészek és emberkereskedők ellen a földközi-tengeri térségben indított EUNAVFOR Med műveletet;

15. sajnálatának ad hangot, amiért egyes tagállamok vezetői és szélsőjobboldali pártok migránsellenes indulatok szítására használják ki a jelenlegi helyzetet és egyidejűleg az EU-t okolják a válságért, aminek következtében egyre nagyobb számban fordulnak elő a migránsok ellen elkövetett erőszakos cselekmények; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek sürgősen lépéseket annak érdekében, hogy elkerüljenek a migránsok ellen irányuló minden erőszakos fellépést és gyűlöletbeszédet; továbbá felhívja az Európai Uniót és a tagállamokat, hogy egyértelműen foglaljanak állást az európai szolidaritás és az emberi méltóság tiszteletben tartása mellett;

16. emlékeztet arra, hogy a migráció globális és összetett jelenség, amely ezért olyan hosszú távú megközelítést igényel, amely foglalkozik a kiváltó okokkal is, többek között a szegénységgel, az egyenlőtlenséggel, az igazságtalansággal, az éghajlatváltozással, a korrupcióval, a rossz kormányzással és a fegyveres konfliktusokkal; sürgeti a Bizottságot és a Tanácsot, hogy a 2015 novemberi valletai csúcstalálkozón összpontosítsanak a kiváltó okokra; hangsúlyozza, hogy átfogó uniós

2015. szeptember 10., csütörtök

megközelítésre, az uniós belső és külső politikák, különösen pedig a közös kül- és biztonságpolitika, a fejlesztési és a migrációs politika koherenciájának megerősítésére van szükség; kételyekkel fogadja azokat a terveket, amelyek a harmadik országoknak juttatott fejlesztési támogatást szorosabb határellenőrzéshez vagy visszafogadási megállapodásokhoz kívánják kötni;

17. kéri az EU-t, tagállamait és a többi nemzetközi adományozót, hogy minél előbb teljesítsék az Addisz-Abeában 2015 júliusában megrendezett fejlesztésfinanszírozási konferencián elhangzott ígéreteket, és hangsúlyozza, hogy a fejlesztési politika fókuszát át kell helyezni a békés társadalomépítésre, a korrupció elleni küzdelemre és a jó kormányzás előmozdítására a 2015 utáni globális fejlesztési keret 16. fenntartható fejlesztési céljában foglaltaknak megfelelően;

18. sürgeti az EU-t, tagállamait és a nemzetközi közösséget, hogy vállaljanak nagyobb szerepet a konfliktuskezelésben, különösen pedig járuljanak hozzá fenntartható politikai megoldások kialakításához a konfliktus sújtotta régiókban, mint például Irakban, Szíriában, Líbiában és a Közel-Keleten, továbbá az inkluzív és demokratikus intézmények és a jogállamiság támogatása érdekében erősítsék meg a valamennyi emberi jogi vonatkozásra kiterjedő – többek között regionális szervezetekkel folytatott – politikai párbeszédet, fokozzák a helyi közösségek ellenálló képességét, valamint szilárdítsák meg a társadalmi és demokratikus fejlődést a származási országokban és azok népei között; ezzel összefüggésben fokozottabb együttműködésre hív fel az Arab Liga és az Afrikai Unió e régióban található országaival a védelemre szoruló személyek kezelése, letelepítése és a menedékjog számukra történő megadása érdekében;

19. kéri a Bizottságot és a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy hívjanak össze a menekültválsággal foglalkozó nemzetközi konferenciát, amelyen az EU, az uniós tagállamok, az ENSZ égisze alatt működő szervezetek, az Amerikai Egyesült Államok, rangos nemzetközi nem kormányzati szervezetek és arab államok vesznek részt többek között azzal a céllal, hogy egy közös globális humanitárius segítségnyújtási stratégiát hozzanak létre;

20. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének és a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.
